

"Poniatówka" jako świadek niezwykłej historii Piaseczna

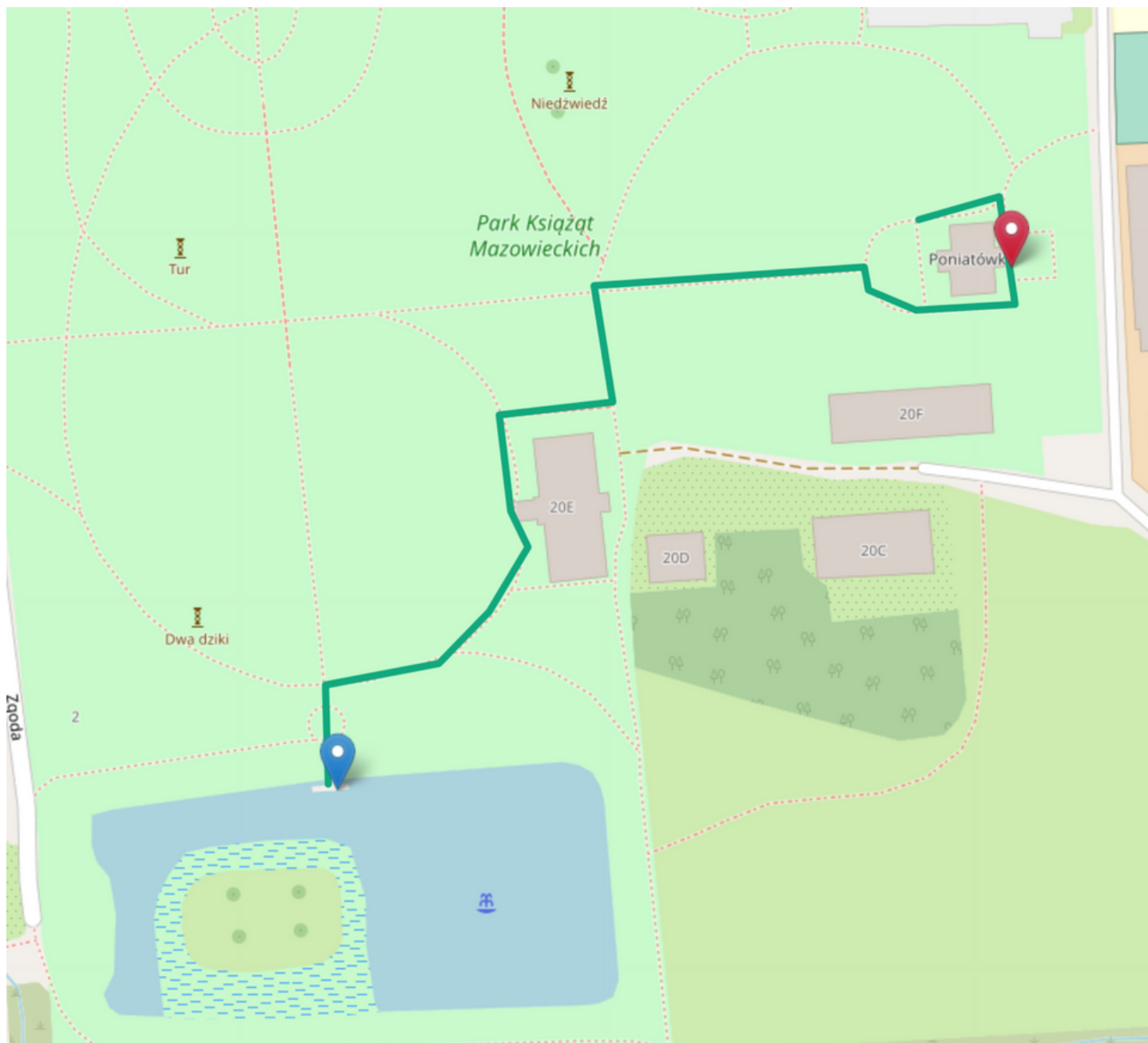
O CZYM BĘDZIE?

Uczniowie realizują elementy podstawy programowej z przedmiotów, takich jak: język polski, historia, język angielski, plastyka i geografia.

Scenariusz dotyczy najstarszego w Piasecznie zabytku, jakim jest "Poniatówka". W dworcu bywał ksiądz Józef Poniatowski. Zabytek ten promuje miasto Piaseczno i wart jest obejrzenia.

	TEMAT/ZAGADNIENIA	PRZEDMIOT	elementy z podstawy programowej
Punkt 1	Czym się mogą chlubić mieszkańcy Piaseczna?	Język polski	<ul style="list-style-type: none">kształcenie szacunku dla przeszłości jako podstawy tożsamości narodowejrozwijanie umiejętności docierania do informacji, dokonywanie ich selekcji i wartościowaniakształcenie umiejętności poprawnego formułowania myśli i zapisywania ich według zasad pisowni polskiejrozwijanie umiejętności stosowania środków poetyckich
Punkt 2	Poniatówka - perełka architektury	Historia	<ul style="list-style-type: none">dostrzeganie potrzeby poznawania przeszłościdostrzeganie zmian zachodzących w życiu społecznympoznawanie nowych pojęćpoznawanie historii i zabytków swojej miejscowościkrytyczne analizowanie informacji pochodzących z różnych źródeł
Punkt 3	Odkrywanie ukrytych zagadek zabytkowego dworku	Język angielski	<ul style="list-style-type: none">uczeń posługuje się podstawowym zasobem środków językowychuczeń znajduje w tekście określone informacje i układa je w określonym porządkutworzy pisemnie proste, spójne wypowiedziprzedstawia fakty z przeszłości dotyczące zabytkowego obiektu
Punkt 4	Niezwykłości otoczenia zabytkowego dworku	Plastyka	<ul style="list-style-type: none">interpretowanie obserwowanych przedmiotów w zadaniach plastycznychdoskonalenie umiejętności plastycznychekspresja twórcza w działaniach indywidualnych
Punkt 5	Woda - odżywczy żywioł	Geografia	Rozumienie prawidłowości w zakresie funkcjonowania środowiska geograficznego oraz wzajemnych zależności w systemie człowiek – przyroda. (17)

CZAS TRWANIA	ŚRODEK TRANSPORTU	DYSTANS	POTRZEBNE AKCESORIA	GRUPY
2 godziny	pieszo	100 m	długopis, telefon z dostępem do internetu	długopis, telefon z dostępem do internetu

Po wycieczce prześlij nam krótką
opinię na temat
przeprowadzonych zajęć.
Dziękujemy!

Spis treści

- 1-4 Instrukcja dla nauczyciela
- 5-9 Materiały dla uczniów
- 5 Punkt 1 - Czym się mogą pochwalić mieszkańcy Piaseczna
- 6 Punkt 2 - "Poniatówka"- perełka architektury
- 7 Punkt 3 - Odkrywanie ukrytych zagadek zabytkowego dworku
- 8 Punkt 4 - Niezwykłości otoczenia zabytkowego dworku
- 9 Punkt 5 - Woda - odżywczy żywioł

INSTRUKCJA DLA NAUCZYCIELA

Wskazówki do zadań:

Punkt 1 – Język polski

Zad. 2

Walory zabytkowego dworku:

- historyczne - najstarszy zachowany zabytkowy obiekt w Piasecznie:

zabytek wysokiej klasy, został wpisany do „Rejestru zabytków”. zachowały się drzwi barokowe ze zdobieniami, facjatka, gzymsy oraz malowidła z czasów Stanisławowskich, w dworku bywał gościnnie książę Józef Poniatowski, obiekt służył promocji miasteczka i jest dumą jego mieszkańców

- estetyczne:

budynek znajduje się w parku wśród zieleni

- użytkowe:

dworek po zakończeniu prac rewitalizacyjnych będzie służyć mieszkańcom

Zad. 4

renowacja – odświeżenie, odnowienie, odrestaurowanie budynku lub jego elementów, nie musi się odnosić do zabytku
rewitalizacja - odnowienie, prace konserwatorskie związane z wprowadzeniem nowych funkcji budynku. Wyrazy mają podobne znaczenie lecz nie są synonimami

Punkt 5 – Geografia

Zad. 1

Na wykonanie zadania proszę przeznaczyć 30 minut.

Po zebraniu „skarbów” wszystkie grupy składają je w jednym miejscu. Będą one przyznawane jako punkty za poprawne odpowiedzi. Grupa z największą ilością przedmiotów zyskuje na wstępie 3 punkty.

Zad. 2

Odpowiedzi (nauczyciel może decydować o przyznaniu dodatkowych punktów):

1. Magazynowanie wody.

2. Ryzyko pożaru lasu.

3. A) Jeżeli w wyniku suszy spłonie las, który magazynował nadmiar wody.

B) Leśniczy dba o dobrostan lasu.

4. Tak (granica Polski wynosi 3 572 km, a długość wałów ponad 8 500 km).

5. O melioracje i zbiorniki retencyjne.

Rozwojem gospodarczym – wzrostem produkcji przemysłu (zapotrzebowanie na wodę) i rolnictwa (zapotrzebowanie na teren).

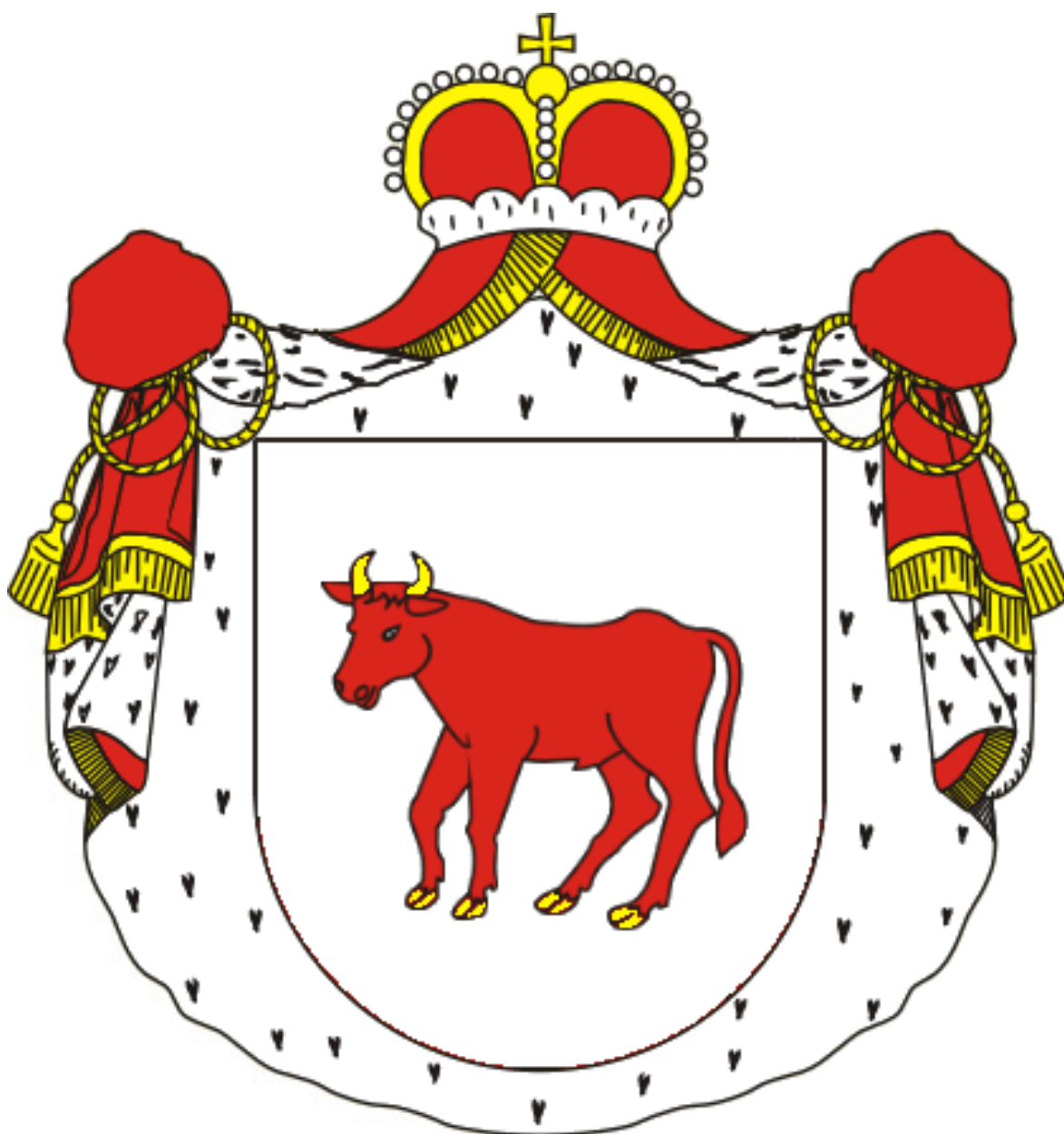
6. Tak, np. Lasy Państwowe wykorzystują duże zasoby, dbając o równowagę w przyrodzie.

7. Mała retencja, czyli rozproszone działania na rzecz gromadzenia wody.

8. Przeciwdziałają oni niekorzystnym skutkom zmian klimatu.

Punkt 2 - Poniatówka - perełka architektury

wzór herbu do pocięcia na puzzle

Punkt 1 / Czym się mogą chlubić mieszkańcy Piaseczna?

Zadanie 1

Oto portret księcia Józefa Poniatowskiego, który bywał gościnnie u właściciela dworku - Franciszka Ryxa, Dwór nazwano od nazwiska księcia „Poniatówką”.
Przyjrzyjcie się poszczególnym elementom obrazu, a następnie opiszcie go używając środków poetyckich.

Opis portretu

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 2

Prezentujemy zabytkowy dworek w Piasecznie, nazwany „Poniatówką”.
Obiekt ten to perełka architektury.
Wczujcie się w rolę autorów „Przewodnika po Piasecznie”.
Przewodnik ma promować miasto i zachęcać turystów do odwiedzenia zabytkowego obiektu.

Napiszcie w kilku zdaniach, jakie są walory tego zabytkowego obiektu i dlaczego warto go zobaczyć.

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zadanie 3

Był właścicielem „Poniatówki.” Historia jego kariery może posłużyć za kanwę filmu lub fabułę książki. Przeczytajcie tę historię „Rozpoczął służbę jako fryzjer u podkanclerzego litewskiego Michała Sapiehy, a umierał jako szlachcic, właściciel dziedzicznych dóbr, bliski doradca i powiernik ostatniego króla Rzeczypospolitej oraz wieloletni "zarządca" i właściciel teatralny. Franciszek Ryx, Flamandczyk z pochodzenia, otrzymał tak zwany przywilej teatralny w roku 1776. Oznaczało to, że wówczas mógł zarządzać warszawskimi teatrami, również tymi, które były własnością Stanisława Augusta...
(ciąg dalszy na następnej stronie)

15 kwietnia 1776 Ryx przejmuje kierownictwo teatru królewskiego. Ze skromnego kamerdynera królewskiego powoli przemienia się w zamożnego przedsiębiorcę teatralnego. Był zaufanym człowiekiem Stanisława Augusta, przez blisko dwadzieścia lat związanym na polecenie króla z teatrem. Korzystał naturalnie z protekcji i pomocy materialnej króla."

Czy Ryx, mający pod ręką artystów tworzących bogate artystycznie dekoracje teatralne, wykorzystał ich do dekoracji Poniatówki? Raczej tak!

Wymyślcie tytuł książki, która mogłaby być napisana na temat życia tej niezwykłej postaci, związanej z historią Piaseczna. Podzielcie książkę na rozdziały związane z kolejnymi etapami życia Franciszka Ryxa i im także nadajcie tytuły. Powodzenia.

Punkt 2 / Poniatówka perełka architektury.

Zadanie 1.

Przedstawiam Wam unikatowy zabytek w Piasecznie, perełkę architektury, tzw. „Poniatówkę”, która pochodzi z lat 80–tych XVIII wieku.

Wasze zadanie będzie polegało na odpowiednim połączeniu określeń z dziedziny architektury wraz z ich definicją.

pozioma listwa
wystająca poza lico,
stanowiąca dekorację

pomieszczenie mieszkalne
znajdujące się w kondygnacji
strychowej, inaczej mansarda

malowidła wykonywane m.in. za
czasów króla Stanisława Augusta
Poniatowskiego przedstawiające
krajobrazy miejskie

„barocco” .

facjatka

weduty

oznaczało
bogactwo ozdób

Gzyms

Zadanie 2.

Przedstawiamy Wam herb rodu Poniatowskich oraz wzmiankę na jego temat:

„Ciołek – polski herb szlachecki, noszący zawołania Biała, Ciołek. Wzmiankowany w najstarszym zachowanym do dziś polskim herbarzu, *Insignia seu clenodia Regis et Regni Poloniae*, spisany przez historyka Jana Długosza w latach 1464–1480 Ciołek jest jednym z 47 herbów adoptowanych przez bojarów litewskich na mocy unii horodelskiej z 1413 roku.... (ciąg dalszy na następnej stronie)

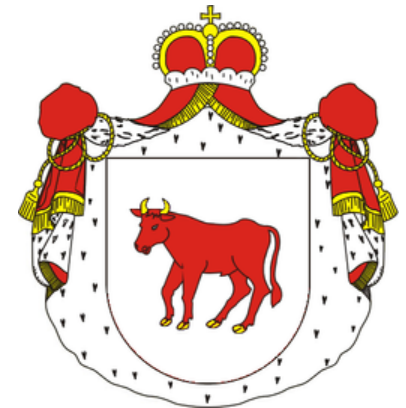

Herb występował głównie wśród rodzin osiadłych w ziemi sandomierskiej, na Kujawach, w Wielkopolsce. Spośród najbardziej znanych rodów pieczętujących się herbem Ciołek, należy wymienić Poniatowskich i Zielińskich. Ciołka używał też Stanisław II August .”

Przyjrzyjcie się uważnie herbowi, a następnie ułóżcie go z rozsypanki umieszczonej w kopercie. Powodzenia!

Zadanie 3.

Jak sądzicie, czy monety i banknoty z czasów panowania króla Stanisława Poniatowskiego przypominały te, którymi posługujemy się obecnie? Otwórzcie sakiewkę i przekonajcie się. Zapoznajcie się również z ważną informacją na ich temat, znajdującą się w woreczku.

Stanisław August Poniatowski po okresie menniczego chaosu czasów saskich podjął starania, by zaprowadzić porządek w obrocie pieniędzmi. Ostatni król Polski stopniowo wprowadzał zmiany, które miały uzdrowić finanse państwa. Była to ostatnia w historii Rzeczypospolitej Obojga Narodów reforma monetarna. W Polsce ponownie zaczęto bić monety, a pracę rozpoczęła Mennica Warszawska, przewodnicząca Mennicy Państwowej.

W 1764 r. na tron polski wstąpił Stanisław August Poniatowski. Obejmował władzę w kraju osłabionym gospodarczo, z niestabilną sytuacją w sferze finansów. Królowie z dynastii Wettynów przenieśli produkcję menniczą do Saksonii i emitowali tam bezprawnie polskie pieniądze. Ciosem dla ekonomii państwa był fałszerski proceder króla pruskiego Fryderyka II. Podrabiane monety ze stemplem Augusta III wielką falą płynęły do Polski. Zmiany były koniecznością.

Stanisław August Poniatowski po okresie menniczego chaosu czasów saskich podjął starania, by zaprowadzić porządek w obrocie pieniędzmi. Ostatni król Polski stopniowo wprowadzał zmiany, które miały uzdrowić finanse państwa. Była to ostatnia w historii Rzeczypospolitej Obojga Narodów reforma monetarna. W Polsce ponownie zaczęto bić monety, a pracę rozpoczęła Mennica Warszawska, przewodnicząca Mennicy Państwowej.

W 1764 r. na tron polski wstąpił Stanisław August Poniatowski. Obejmował władzę w kraju osłabionym gospodarczo, z niestabilną sytuacją w sferze finansów. Królowie z dynastii Wettynów przenieśli produkcję menniczą do Saksonii i emitowali tam bezprawnie polskie pieniądze. Ciosem dla ekonomii państwa był fałszerski proceder króla pruskiego Fryderyka II. Podrabiane monety ze stemplem Augusta III wielką falą płynęły do Polski. Zmiany były koniecznością

Tekst pochodzi ze strony skarbnicanarodowa.pl

Punkt 3 / Odkrywanie ukrytych zagadek zabytkowego dworku

Zadanie 1.

You have got the new ways of spending free time and new needs. Give 3 propositions of changes in the space of „Poniatówka”.

1.
2.
3.

Zadanie 2.

Finish the sentences about „Poniatówka”:

1. „Poniatówka” is the place where you can.....
2. The manor house was built in..... century.
3. In the manor house „Poniatówka” there was a Prince.....
- 4..... was the owner of „Poniatówka”.
5. There are preserved a baroque..... in „Poniatówka”.

Punkt 4 / Niezwykłości otoczenia zabytkowego dworku.

Zadanie 1

Rozejrzyjcie się wokół „Poniatówki” i wybierzcie drzewo, które zwróciło waszą uwagę. Oglądajcie i dotykajcie kory drzewa. Sprawdźcie palcami jaka jest, gładka czy szorstka, porowata czy nie. Poczujcie wyjątkowość wybranego drzewa. A teraz przyłóżcie do kory drzewa kartkę z bloku, pocierajcie ją z góry na dół kredkami świecowymi, powstanie niezwykły wzór. Porównajcie swoje prace, porozmawiajcie o tym, czym się różnią. Dobrej zabawy.

Zadanie 2

Taki oto szkic „Poniatówki” odnaleźliśmy w Powiatowej Bibliotece Publicznej w Piasecznie. Jego autorem jest artysta Michał Dębski. „Poniatówka” to najstarszy zabytek Piaseczna, jest on niewątpliwie wart uwiecznienia. Wykonajcie własny szkic dworku przy pomocy węgla lub w ołówku. Zachowajcie swoje prace i stwórzcie z nich wystawę w swojej szkole.

Punkt 5 / Woda - odżywczy żywioł

Franciszek Ryx, księżę Józef Poniatowski – bratanek króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. Ważne historyczne postacie! Jednak wszyscy oni, tak jak i inne żywe istoty, nie istniałyby bez słońca, wody i atmosfery. Sądzymy zatem, że warto spędzać chwile na łonie natury, doświadczać działania żywiołów i kontemplować otoczenie, pamiętając o wartościach jakie płyną z samej przyrody. W tym celu podzielcie się na grupy badawcze.

Zadanie 1.

Obejrzyjcie uważnie załączony materiał (kod QR), zastanówcie się i odpowiedzcie na poniższe pytania. Sam film powinien wystarczyć, ale jeżeli posłużycie się własną wiedzą, zasłużycie na dodatkowe punkty!

1. Jaka jest największa rola lasu?

2. Las dobrze sobie radzi w okresie suszy, a mimo tego stanowi ona duże zagrożenie. Dlaczego?

3. W jaki sposób susza może spowodować powódź i co ma do tego leśniczy?

4. Czy zgodzicie się ze stwierdzeniem, że wszystkie polskie wały przeciwpowodziowe otoczyłyby Polskę dwukrotnie?

5. O jakie zabiegi techniczne oparta była polska gospodarka wodna od lat 60. XX wieku?

Czym była spowodowana tak duża ingerencja w środowisko naturalne?

6. Czy zgodzicie się ze stwierdzeniem, że do prawidłowego funkcjonowania lasu potrzeba dużego wysiłku człowieka?

7. Co wykazuje lepsze efekty środowiskowe niż duże zbiorniki retencyjne?

8. Jaką zasługę dla całego świata możemy przypisać między innymi polskiemu leśnikom?